

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku M. S.

przy uczestnictwie T. S. , M. S. , M. W., A. S., M. W., M. B, D. K. , I. S. , W. S., Z.

M., D. S., A. S., E. W., B. Ż., M. L., J. W., J. Z., A. W., E. S., G. Ż., M. Ł. i H. S.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 lutego 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 10 grudnia 2010 r., sygn. akt IV Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestników postępowania M. S. i L. S. po 1800,- (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego,

3) przyznaje adwokatowi E. A. , pełnomocnikowi z urzędu uczestniczki postępowania D. K. oraz adwokatowi A. W., pełnomocnikowi z urzędu uczestniczki postępowania W. S. od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w W. kwoty po 2700,- (dwa tysiące siedemset) złotych powiększone o podatek VAT, dla każdego z obu pełnomocników, tytułem wynagrodzenia za udzielenie nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2010 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w N. z dnia 12 października 2009 r., którym stwierdzono nabycie w wyniku zasiedzenia prawa własności nieruchomości przez uczestników postępowania – Z. S. i M. S.. Za nieuzasadnione uznano natomiast twierdzenia wnioskodawczyni, by własność

nieruchomości została nabyta przez jej ojca, M. S., który do swojej śmierci zamieszkiwał na nieruchomości.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez wnioskodawczynię, która zarzuciła mu naruszenie szeregu przepisów prawa materialnego i procesowego. W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) wskazała ona na naruszenie: art. 172 § 1 i 2 k.c. przez stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie przez Z. S. i M. S., nie zaś przez M. S. (mimo szeregu wskazanych przez nich okoliczności faktycznych i prawnych); art. 172 § 1 i art. 922 k.c. przez pominięcie, że Z.S. nabył udział we własności nieruchomości w drodze dziedziczenia po swoich rodzicach; art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55, poz. 321 ze zm.) przez przyjęcie dwudziestoletniego terminu zasiedzenia, mimo braku faktycznych przesłanek do zastosowania tego przepisu; art. 339 i 336 k.c. przez dokonanie błędnych ustaleń co do charakteru posiadania osób władających nieruchomością; art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. w związku z art. 175 k.c. przez stwierdzenie, że wniosek złożony w postępowaniu uwłaszczeniowym (na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych, Dz.U. Nr 27, poz. 250 ze zm.) nie przerywa biegu zasiedzenia; art. 65 § 1 k.c. przez błędną ocenę charakteru posiadania nieruchomości na tle stosunków pomiędzy władającymi nią osobami; art. 206 k.c. przez stwierdzenie, że M. S. korzystał z nieruchomości na podstawie użyczenia; art. 346 k.c. przez uznanie, że brak dochodzenia przez M. S. ochrony posiadania pozwala domniemywać, że zgodził się on na zmianę posiadania samoistnego w posiadanie zależne; art. 5 k.c. przez orzeczenie o nabyciu własności przez zasiedzenie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. W ramach drugiej podstawy kasacyjnej (art. art. 398³ § 1 pkt. 2 k.p.c.) skarżąca zarzuciła naruszenie: art. 233 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez błędne ustalenia faktyczne co do sposobu władania nieruchomością, z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów i w sposób sprzeczny z materiałem sprawy; art. 234 k.p.c. przez uznanie za nieudowodnione, by M. S. nie opłacał podatków i innych należności związanych z nieruchomością; art. 328 § 2 k.p.c. przez brak wyjaśnienia podstawy prawnej orzeczenia; art. 212 i art. 299 k.p.c. przez przyjęcie za podstawę rozstrzygnięcia wyjaśnień złożonych przez

wnioskodawczynię; art. 244 § 1 k.p.c. przez pominięcie dokumentu urzędowego stwierdzającego fakt pracy przez wnioskodawczynię w gospodarstwie rolnym M. S..

Na tej podstawie skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i orzeczenie co do istoty sprawy oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W odpowiedziach na skargę kasacyjną uczestnicy postępowania: Z. i M. S., L. S., D. K. i W. S. wniesli o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Postanowieniem z dnia 16 maja 2012 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Następnie - w związku z wcześniejszą śmiercią jednego z uczestników postępowania - orzeczenie to zostało uchylone, a postępowanie w sprawie zawieszono. Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2013 r. Sąd Najwyższy podjął postępowanie w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie zachodzą przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak jest zwłaszcza powodów, na których istnienie powołała się skarżąca.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała ona, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów”, a także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Pierwsze z tych twierdzeń zostało sformułowane w sposób niejasny, odwołuje się ono bowiem równocześnie do dwóch osobnych przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Dalszy wywód skarżącej w tym zakresie łączy argumenty, które mogłyby odpowiadać każdej z tych przesłanek – tym samym można uznać, że intencją skarżącej było potraktowanie ich w sposób łączny. Treść sformułowanych przez nią twierdzeń jest jednak wadliwa z kilku powodów. Po pierwsze, skarżąca nie wyjaśnia, na jakiej podstawie przedmiotem oceny w sprawie mógłby stać się art. 206 k.c., skoro sporny problem charakteru władztwa nad nieruchomością dotyczył relacji między współposiadaczami, nie zaś współwłaścicielami. Treść skargi kasacyjnej nie

wyjaśnia w spójny sposób przyczyn, które uzasadniają powołanie się przez skarżącą na ten przepis w okolicznościach sprawy. W konsekwencji, kwestia ta nie odpowiada przesłance istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., której oczywistym założeniem jest możliwość wyjaśnienia danego problemu w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej. Po drugie, skarżąca nie wskazała także jakichkolwiek rozbieżności stanowisk co do powołanej przez siebie kwestii - które uzasadniałyby istnienie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., I CSK 496/11, nie publ. oraz z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ.).

Argumentacja skarżącej nie pozwala także stwierdzić, by skarga kasacyjna była uzasadniona w stopniu oczywistym (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zgodnie z konsekwentnym sposobem interpretowania tej przesłanki w judykaturze, oczywista zasadność skargi kasacyjnej dotyczy szczególnych i kwalifikowanych wypadków, w których trafność zarzutów skargi kasacyjnej może zostać stwierdzona już na pierwszy rzut oka, bez konieczności prowadzenia złożonych rozumowań (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 lipca 2011 r., II CSK 59/11, nie publ. oraz z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ.). Skarżąca nie wykazała jednak, by tak rozumiana oczywista zasadność dotyczyła wniesionej przez nią skargi kasacyjnej. Jej wywód w tym zakresie ogranicza się do powołania kilku spośród zarzutów sformułowanych w ramach podstaw skargi kasacyjnej, bez wyjaśnienia, na czym miałyby polegać kwalifikowany charakter popełnionego w tym zakresie naruszenia. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, taki sposób argumentacji nie wystarcza do skutecznego powołania się na przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu, o kosztach postępowania rozstrzygając na podstawie art. 98 § 1 w związku z art. 109 § 1 k.p.c. oraz § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461 - tj.).

jw